

ლილი პეტრიაშვილი

მაკა ხართიშვილი

მაია ოხანაშვილი

კორპორატიულ სისტემებში ბიზნეს-პროცესების მართვა

კორპორატიულ სისტემებში მართვის სხვადასხვა ტექნოლოგიათა ავტომატიზაცია ერთ-ერთი აქტუალური საკითხია. განაწილებულ სისტემებში ფინანსური პროცესების კომპლექსურად მართვა, საკმაოდ რთული პროცესია. სტატია შეეხება BPM (Business Performance Management), სისტემის გამოყენებით ფინანსური დაგეგმვის ავტომატიზაციას. განხილულია ბიზნეს ობიექტის ფინანსური პროცესების დაგეგმვა მასთან დაკავშირებულ ფილიალებთან ერთად.

ბიზნეს ობიექტი წარმოადგენს ერთ-ერთ მსხვილ კომპანიას, რომელსაც აქვს კარგად განვითარებული და მრავალფეროვანი მომსახურების არხები. პირობითად მას აქვს ორმოცამდე ფილიალი და ოცდადაათამდე სერვის ცენტრი. ძირითადი ობიექტისა და მასთან დაკავშირებული ფილიალების საფინანსო განყოფილებების ფინანსური დაგეგმვა და კონტროლი საკმაოდ მნიშვნელოვანია.

საკვანძო სიტყვები: BPM (Business Performance Management)- ბიზნესის ეფექტურად მართვა; (DWH) მონაცემთა საცავები; OLAP (On-Line Analytical Processing) მონაცემთა ოპერატიული ანალიზი.

ნებისმიერ ბიზნეს ობიექტში ფინანსური დაგეგმვის ამოცანა პირდაპირ კავშირშია ბიზნესის ეფექტურად მართვასთან BPM (Business Performance Management). ბიზნესის ეფექტურად მართვა მოიცავს შემდეგ ეტაპებს: ბიზნეს სტრატეგიის შემუშავება, ბიუჯეტის დაგეგმვა, სტრატეგიული მიზნების მონიტორინგი და კონტროლი, სადაც ბიუჯეტის გეგმიური მაჩვენებლების შედარება ხდება რეალურთან, ანალიზი და რეგულირება. ობიექტის სტრატეგიისა და გეგმის კორექტირება მის რეალურ მდგომარეობასთან შედარებით.

ძირითადი ბიზნეს ობიექტები მოიცავს ფილიალების ქსელს, საიდანაც თავს იყრის გაერთიანებული ფინანსური ინფორმაცია, ეს საშუალებას იძლევა შეფასდეს ძირითადი ობიექტისა და მასთან დაკავშირებული ფილიალების მუშაობის შედეგები. მართვის ეფექტური მოდელის მისაღებად [1] უნდა მოხდეს ფინანსური მაჩვენებლების ფაქტიური შედეგების შედარება გეგმიურ მაჩვენებლებთან.

ახალი ტექნოლოგიის გამოყენებით ბიზნეს ობიექტის ხელმძღვანელს საშუალება ეძლევა დაგემოს ბიუჯეტი ფილიალებთან ერთად და კომპლექსურად აკონტროლოს შემო-

სავლების და გასავლების ოპერაციები.

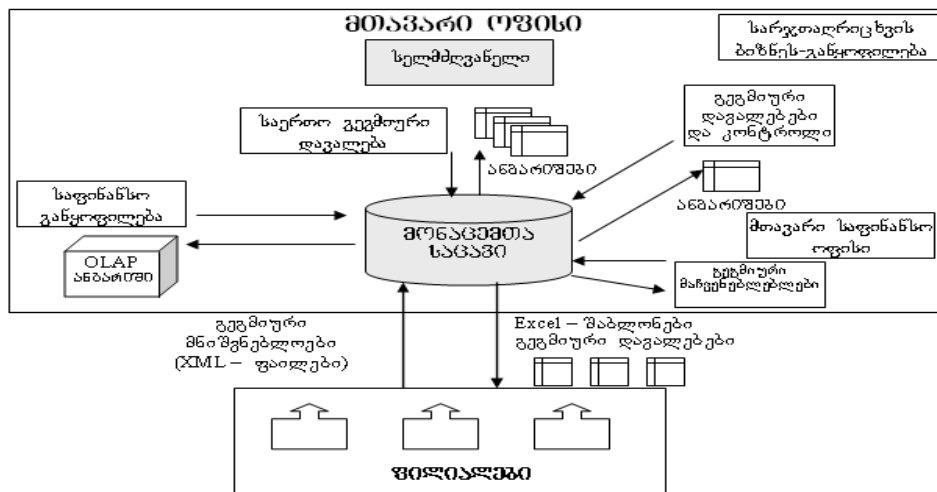
დაგეგმვის ხარისხის გაუმჯობესება საჭიროს ხდის ერთიანი უფრო მეტად სრულყოფილი ბიუჯეტის შემოტანას, სადაც გაერთიანებული საფინანსო შედეგების მისაღებად გამოყენებულია ნომენკლატურული დაგეგმვის ტექნოლოგია და ერთმანეთთან ავტომატურად დაკავშირებული გასავლები და დაბანდებული კაპიტალი.

ფინანსური დაგეგმვის ეფექტურად მართვისათვის საჭიროა შემდეგი ამოცანების გადაჭრა: ერთიანი საბიუჯეტო მოდელის შემუშავება და წარმოდგენილ ანგარიშთა მართვისათვის ერთიანი უნიფიცირებული ტექნოლოგიის გამოყენება.

ამ ამოცანის გადასაჭრელად აუცილებელია ნორმატიული დოკუმენტების შემუშავება, რომელიც ასახავს **ფინანსური სტრუქტურის მდგომარეობას**, ასევე შემუშავებული უნდა იქნა მატრიცული ფინანსური სტრუქტურა, სადაც ბიუჯეტი განიხილება ორ ჭრილში: ბიზნეს ობიექტის ფილიალები და ფილიალების საქმიანობა, საიდანაც უნდა გამოიყოს **ბიზნეს ობიექტის ბიუჯეტის მოდელი** (აღნიშნულ დოკუმენტში წარმოდგენილია ბიუჯეტის აქტივები და პასივები, ფინანსური გეგმები და ეფექტურობის ძირითადი მაჩვენებლები) და **ბიუჯეტის დაგეგმვის რეგლამენტი**. დოკუმენტის გთვალისწინებით ბიუჯეტის დაგეგვამ არ უნდა გადააჭარბოს რეალური მაჩვენებლების შესაბამისად მიღებულ გეგმიურ მაჩვენებლებს და ამავე დროს ბიუჯეტის შესრულების ვადები უნდა აღემატებოდეს მოთხოვნით გათვალისწინებულ დროს.

დაგეგმვის შემუშავებული მეთოდის განსაკუთრებულობა მდგომარეობს იმაში, რომ ბიზნეს ობიექტში გამოყენებული იქნა მატრიცული ფინანსური სტრუქტურა. ერთის მხრივ წარმოდგენილი იყო ორგანიზაციული სტრუქტურა, სადაც ფილიალები განიხილებოდა, როგორც მთავარი ოფისის ცალკეული ბიზნეს ერთეულები და მეორე – ბიზნეს მიმართულება და ობიექტის წარმოებული პროდუქტები. ყველაფერი ეს იძლეოდა მრავალგანზომილებიანი ბიუჯეტის წარმოდგენის საშუალებას.

ბიზნეს ობიექტის ფინანსური მართვის ავტომატიზაციისათვის გამოყენებული იქნა ბიუჯეტის ორი გეგმა: ბიუჯეტი აქტივ-პასივებით და ფინანსური გეგმა, რომელშიც იერარქიულად განსაზღვრულ დონეებზე იქნა წარმოდგენილი შემოსავალ გასავლის ოპერაციები, კაპიტალ დაბანდებები და ა.შ. ასეთი სახით წარმოდგენილი ბიუჯეტი საშუალებას აძლევდა ფილიალების ხელმძღვანელებს ესარგებლათ არა მხოლოდ მათ მიერ წარმოდგენილი არამეტ ყველა ქვეგანყოფილების საბიუჯეტო მუხლებით. ერთობლივი დაგეგმვის ტექნოლოგიის დანერგვამ შესაძლებელი გახადა (DWH) **მონაცემთა საცავების** [2] ტექნოლოგიის გამოყენების საფუძველზე ბანკის სამართავად სათაო ოფისში მიეღოთ ერთიანი ინტეგრირებული სისტემა. მონაცემთა საცავი ფლობს ინსტრუმენტს, რომელიც ხელს უწყობს მრავალმომხმარებლო **on-line** რეჟიმში მუშაობას. ნახაზზე წარმოდგენილია მრავალფილიალიანი ობიექტის ავტომატიზირებულ რეჟიმში მართვის სტრუქტურული სქემა:

ბოლო ეტაპზე OLAP-ინსტრუმენტის გამოყენებით ხდება ანალიზური ანგარიშთა მომზადება. ანგარიშები წარმოდგენილია Excel-ცხრილებით. სადგ განთავსებულია ბიუჯეტის აქტივ-პასივის, შემოსავალ-გასავლის ოპერაციების, და საბანკო პროდუქტების მაჩვენებლები. OLAP-ინსტრუმენტი ამ ცხრილებზე დაყრდნობით და მონაცემთა ავტომატური კონსოლიდაციის საფუძველზე, ცენტრალური ობიექტის ხელმძღვანელს საშუალებას აძლევს, სწორად დაგეგმოს და წინასწარ განსაზღვროს რისკის ფაქტორები.

ანალიზური ანგარიშები ფორმირდება OLAP – კუბში: ბიზნეს ერთეულებად, ბიზნეს მიმართულებად და მთელ მონაცემთა ბანკად. ინტერაქტიული OLAP – ანგარიშის საშუალებით ხელმძღვანელები და ანალიტიკოსები ღებულობენ ოპტიმალურ გეგმიურ ბიუჯეტს ასევე საშუალება აქვთ ინფორმაცია წარმოადგინონ გრაფიკის სახით და ვიზუალურად

გაანალიზონ ბიზნეს ობიექტის საფინანსო საქმიანობა.

ერთიანი საბიუჯეტო მოდელი, განაწილებული ბიზნეს ობიექტის საფინანსო ოპერაციებს ხდის გამჭვირვალეს. ამავე დროს ხელს უწყობს არა მარტო მოგება ზარალის გაანგარიშების ეფექტური მაჩვენებლების მიღების დაგეგმვას, არამედ შესაძლებელს ხდის წარმოებული პროდუქტების გაყიდვის დაგეგმვასაც, რის საფუძველზეც გენერირდება ბიზნეს ობიექტის რესურსების გამოყენების შესაძლებლობები. ერთობლივი დაგეგმვის ტექნოლოგიის დანერგვა ბიზნეს-ობიექტის სათაო ოფისის საგეგმო და ანალიზურ განყოფილებების თანამშრომლებს საშუალებას აძლევს ისარგებლონ ერთიანი დაგეგმვის რეგლამენტით, ასევე ავტომატურ რეჟიმში მიიღონ ერთიანი სისტემა, სადაც შეძლებათ ყველა ფილიალის გაერთიანებული საგეგმო მაჩვენებლების კონტროლი და ანალიზი.

ЛАЛИ ПЕТРИАШВИЛИ
МАКА ХАРТИШВИЛИ
МАИА ОХАНАШВИЛИ

**ЭФЕКТИВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ
БИЗНЕСА В КРЕДИТНЫХ
ОРГАНИЗАЦИЯХ**

Р е з ю м е

В статье представлено финансовое планирование и управление учреждений в автоматизированном режиме. Применена BPM (Business Performance Management) модель эффективно управления бизнесом в результате чего руководителю организации даётся возможность, с учётом полученных результатов, эффективно управлять своим бизнес-объектом и предотвратить ожидаемые риск.

LALI PETRIASHVILI
MAKA KHATRISHVILI
MAIA OKHANASHVILI

**AFFECTIVE MANAGEMENT OF
BUSINESS IN CREDIT THE
ORGANIZATIONS**

S u m m a r y

In clause of financial planning and management of establishments in the automated mode is presented. It is applied BPM (Business Performance Management) model of efficient control by business therefore to the head of the organization is enabled, in view of the received results, effectively to operate the business-object and to prevent expected risk.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. ვაჩნაძე რ., ნიკვაშვილი ზ. «ბიზნესის ადმინისტრირების ექსპერტული რჩევები» ISM-თბილისი 2007.
2. სუგულაძე გ., პეტრიაშვილი ლ. «მონაცემთა საცავების აგების ტექნოლოგია ინტერნეტული ბიზნესის სისტემებისათვის» თბ., 2005.